

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel: 41-13 (7 mellék állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. n. 4-11 ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félémelet. Tel: 41-13 (7 mellék állomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Puskin emléke

A hatalmas Szovjetunió és az egész haladó kultúrvilág mély lelkedéseivel ünnepli az orosz nép nagy fiának nemzeti irodalma megalapítójának százötvenedik születésnapját. Puskin szelleme mint világító fénycső áradoz szét mindenütt, ahol a szellem szabadságát vallják és a hatadás nagy céljait szolgálják.

Puskin elsőnek emelte orosz nyelvünk az irodalmat a nemzeti ügy magasságába. A nagy költő első fellépésétől kezdve arra törekedett, hogy az irodalmat hatékony társadalmi erővé tegye. Ezért érhető, hogy a győzedelmes szocializmus hatalmas országa Puskin nemzeti géniuszának, az orosz irodalmi nyelv megteremtőjének és az új orosz irodalom atyjának tekintik. A Szovjetunió úgy becsüli és őrzi Puskin alkotásait, mint az orosz nép legnagyobb irodalmi teljesítményét. Bjeilinszkij, a nagy orosz kritikus találatlanul mutatott rá Puskin igazi jelentőségére, amikor azt írta, hogy Puskin igazi hatása az orosz irodalomnak a népi területre és a realizmus útjára terelésében, valamint a költőnek a szabadság és a népi jogok s kultúra eszméiért folytatott harcában fejeződött ki. Puskin lángeszű alkotásával a jobbágyság sötét korszakában szállott sikra a cárizmus szemében a nép jogainak védelmére.

Puskin nagy népi költője. Látványos erővel jósolta meg hazája ragyogó jövőjét. Sorsa a szabadságért lángoló és harcra szóló költő sorsa. Annak a zsarnokok lelt áldozata Puskin, aki a magyar szabadság felőléseére küldte hadait. A történelem minden lapja bizonyítja, hogy a szabadság dalnokai elvérezhettek, de az általuk hirdetett eszme túlélt tragédiáikat és örökön él. Nálunk is próbálták Puskin a lejtűn korokban részint elhallgatni, részint megghamisítani. De ime eljött az idő, mikor Puskin szelleme a maga tisztaságában ragyog, eljött a kor, mely megérti, hiszi, sőt megvalósítja a szabadság költőjének legmerészebb álmait.

Eljött ez az idő és ez a kor nálunk is. A felszabadult Magyarországon az egész dolgozó magyar nép szívbe fogadja Puskin, éppen úgy, mint a nagy szovjet nép Pelegrinét. A két dalnok, a szabadság két nagy harsónája egyéforr a két baráti nép hálás emlékezetében. Puskin arról az időről álmodott, mikor a népek „feledve a viszályt, nagy családban egyesülnek... petőfi világszabadságért rajongott a népek felszabadulásáról a zsarnokság igája alól. Találkozásuk a szellem határtalan világában magától értetődő és szent emlékek egymás mellé tartoznak a világirodalomban.

Puskin költői munkássága nemcsak az orosz kultúrát, hanem az egész emberiség művelődését: radikális irodalmi értékű alkotásokkal gazdagította Turgenyev Puskin emlékművének felavatásán tartott beszédében ezt mondta: Nem szabad felednünk, hogy Puskinnek egymagában két olyan feladatot kellett megoldani, amelyek más országokban egész évszázadokra, vagy még többre eszódottak el, nyelvet kellett alkotnia és irodalmat kellett teremtenie. Puskinban egész évszázadnyi múlt az orosz irodalom. A szovjet nép

A minisztertanács fontos határozatai: Népgazdasági Tanács létesül, felállítják a Kulturkapcsolatok Intézetét, több minisztériumot átszerveznek népművelési minisztériumot állítanak fel

A kormány Dobi István elnökével minisztertanácsot tartott. A kormány elhatározta, hogy törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé új minisztériumok szervezéséről. A törvényjavaslat szerint népművelési minisztériumot kell felállítani. A kereskedelmi és szövetkezeti minisztérium helyére belkereskedelmi és külkereskedelmi minisztériumot, az ipari minisztériumot és könnyűipari minisztériumot kell szervezni. A törvényjavaslat szerint a közlekedési minisztérium elnevezését közlekedés- és postaügyi minisztériummá, az építés- és köz-

munkaügyi minisztériumot pedig építésügyi minisztériummá kell változtatni. A kormány elhatározta azt is, hogy törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé Népgazdasági Tanács létesítéséről és egyúttal a Gazdasági Főtanácsot megszünteti. Az 1945-ben létesült Gazdasági Főtanács a magyar népi demokrácia gazdasági és pénzügyi rendszerének felépítése terén 4 éven át kifejtett eredményes működésével hivatását betöltötte. A felállításra kerülő Népgazdasági Tanács a kormány legfőbb gazdasági szerve lesz. A minisztertanács felhatalmazta a külügyminisztert, hogy a magyar-

csehszlovák baráti, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződést törvénybeiktatás céljából terjessze az országgyűlés elé. A külügyminiszter előterjesztésére a kormány Kulturkapcsolatok Intézete létesítését határozta el. Az intézet feladataikora a magyar kultúra külföldön történő és más népek kultúrájának Magyarországon történő ismertetése és terjesztése. Az intézet elnökevé Mihályi Ernőt, igazgatójává Erdeiné Majláth Jolánt, főtitkárává Uibelyi Szilárdot neveztek ki. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a kormány rendelettervezetet fogadott el a polgári peres ügyekben használható közérdeku

kilógás szabályozására. A földművelésügyi miniszter előterjesztésére a kormány a mezőgazdasági szolgálati viszonyokból eredő követelések érvényesítésére megkönyvített és meggyorsított eljárási módot állapított meg. Az építési és közmuvelési miniszter előterjesztésére a minisztertanács rendelettervezetet fogadott el az újépítési és közmuvelési kötelezettség szabályainak megszegése miatt indított kihágási eljárások megszüntetéséről. A rendelet intézkedik arról is, hogy az ilyen kihágások miatt megbüntetett személyeken a kiszabott büntetést ne lehessen behajtani.

Nagyfontosságú értekezlet Debrecenben a beszoolgáltatás kérdéseiről, a cséplés ellenőrzéséről Szobek államtitkár: A kis- és középparasztság terhét nagy mértékben csökkenti az idej terménybeszoolgáltatás

Csütörtökön nagyjelentőségű értekezlet volt a vármegyékháza virágokkal és jelmondatokkal felújított tanácstermében. Szolnok, Szabolcs, Szatmár-Bereg és Hajdú vármegyékből gyűltek itt össze a közellátási felügyelőségek vezetői és a DEFOSZ kiküldött el. Jelen voltak a Mezőgazdasági Igazgatóság kiküldött el és a vármegyek elispánjai is. Tájékoztatót tartottak a cséplési és terménybegyűjtési rendeletről kapcsolatban. Megbeszéltek, miképpen hajtsák végre az új termés elcséplését, a cséplés ellenőrzését, a magyar dolgozó nép kegyerebből egyetlen szem se vesszen kárba s ne kerüljön úzretek, fektetők kezére.

Szobek András közellátásiügyi államtitkár ismertette a jelenlévőkkel, hogyan szervezik meg a gabona cséplését és a cséplés ellenőrzését. Beszédében a következőket mondta: — A magyar demokrácia a felszabadulás óta hatalmas fejlődésen ment át politikai, gazdasági és az egész államigazgatás vonalán. Népi demokratikus kormányzatunk pontos tervszerűséggel tűzte ki a megoldandó feladatokat és azokat a dolgozó nép összefogásával tervszerűen meg is valósította. Ahogy áll ez a politikai és gazdasági életre, ugyanígy áll ez a közellátási kérdéseire is, amelynek helyes megoldása biztosította eddig az újépítési tervszerű nagy munkáját. A közellátási

kérdéseket minden nehézség ellenére úgy oldották meg, hogy a dolgozó kis- és középparasztságra minél kevesebb, a kulákokra viszont fokozatosan nagyobb terheket róttak. — A cséplési és terménybegyűjtési rendelet végrehajtásánál ismernünk kell előítélésünket. Tudnunk kell, hogy országunk további építésére és fokozott fejlettségére hivatott öt éves terv végrehajtásának természetesen tarozéka a közellátás maradéktalan biztosítása. — Most, amikor az egész dolgozó magyar nép egy egyszerű

válasz ási eredményen keresztül magáévá tette az öt éves tervet, nekünk a cséplési és terménybegyűjtési munkát végzőknek az a kötelességünk, hogy nekünk által elfogadott öt éves tervet jó munkával alátámasszuk, elősegítsük. A dolgozó parasztság tudja is, hogy a terménybegyűjtési kötelesség teljesítése a hazai, a népi demokrácia és az öt éves terv iránti kötelesség. Az öt éves terv jelent a dolgozó parasztságnak a több gépet, így jobb munkafeltételeket, több ruhát, cipőt, szalmát, a falunak villanyt e gésztségügyi intézménye, kulturát.

számbavegyük. Ezért a dolgozó parasztság fiából kiválasztott körültekintően ellenőrzött cséplési ellenőröknek látniuk kell teadaiuk politikai és gazdasági jelentőségét. Szobek András államtitkár ez után hangoztatta, hogy a cséplési ellenőrök kiválasztása a DEFOSZ szervezeteinek feladata lesz. — A közellátási felügyelőségek a DEFOSZ-szervezetek javaslatai alapján jelölik ki a cséplési ellenőröket. Ezzel a dolgozó parasztságot támogatja szervezete szinte kezében tartja népünk jövőjei kenyerét. — Cséplésellenőreinket fog múlni, hogy milyen gyorsan és milyen eredménnyel zárul le a terménybegyűjtés.

most nyílik ki a kultúra és a művelődés nagy világában. A világirodalom, a haladó irodalom ma már nem ezari terület a dolgozó millió számára. Szabadon és akadálytalanul megismerkedhetnek az orosz irodalommal. Helyesen mondtotta a budapesti Puskin ünnepség szónoka, Horváth Márton, hogy Puskinot kell kezdenünk, ha meg akarjuk érteni az egész, élen haladó orosz irodalom egységét. A

Változatlan a gabona beváltási ára — A középparasztságról leveszi a mezőgazdasági járulék terhét, a szövetkezett parasztságnak komoly áremelkedést ad, tehát amint látható, a kis- és középparasztság terhét komoly mértékben csökkentik, ugyanakkor fokozott mértékben növelik a kulákság terhét. De nem lehet szó nélkül hagyunk azt sem, hogy ugyancsak, amikor a gabona világpiacon ára több mint 20 százalékkal esett vissza, a terménybegyűjtés most is ugyanazon az áron történik, mint tavaly. — A múlt évi példa világosan bizonyítja, hogy a dolgozó parasztság szükségletét biztosítani kell. Megértik, hogy a városi munkásság szükségletének a kielégítése

maga után vonja a nagyobb ipari termelést, aminek hatására a dolgozó parasztság is érzi az olcsóbb lábbeli és olcsóbb ruhanyag, az olcsóbb gazdasági eszközök vásárlásánál. — Miként tavaly, most is minden egyes cséplőgépet mellé ellenőr kerül, akiknek az lesz a feladata, hogy lelkiismeretesen ügyeljen az ország kegyereére. A magyar parasztság ma már tudja, hogy a munkás-parasztszövetség, amely alapja az eddig elért eredményeknek, kötelezi, hogy vegye ki részét a reá váro feladatokból. Ezek közül legfontosabb a városi dolgozók szükségletének ellátása. — A jó terménybegyűjtésnek alapja, hogy a gabonatermésünket a cséplés alkalmával pontosan

Határrezsek szerint osztják be a cséplőgépeket A továbbiakban Szobek András államtitkár a cséplési rendeletet ismertette. A cséplési gazda gondoskodik arról, hogy gabonáját legkésőbb 1949 szeptember 15-ig cséplje el és ügyeljen arra is, hogy a rendelet értelmében kézzel csak akkor cséplhet, ha a községben nincsen cséplőgép, vagy pedig kévekötés, vagy zsupszalma céljából akar rozgot cséplni. Felhívta a figyelmet arra, hogy gabonalap nélkül senki sem cséplhet s hogy a gépetlen is felelős a valóságnak megfelelő cséplési eredmények bejegyzésért. Részletesen beszélt ezután a cséplésellenőrök tennivalóiról, majd bejelentette, hogy mily nagy idő- és üzemanyagmegtakarítást eredményez a gépek dülő szerinti előzetes beosztása. Most az egész országban bevezetik ezt az előnyös

cséplési módszert.
Szobek András nagy tapssal fogadott beszéde után Balázs Emil, a DEFOSZ főtitkár helyettese szólott fel. Kijelentette, hogy a DEFOSZ szervezetei az egész országban, így a megjelent vármegyék DEFOSZ szervezetei is legfontosabb feladatuknak tekintik a cséplés jó megszervezését, az ellenőrök helyes kiválogatását, a képzésben való részesítését és azt, hogy a

cséplés alkalmával egy szem gabona se vesszen el a dolgozó nép asztaláról.
— Dolgozó parasztságunk leg-harcosabb, legöntudatosabb tagjait állítja majd oda a cséplőgépek mellé, hogy a cséplésben és terménybegyűjtésben túlszárnyalják a tavalyi eredményeket. A magyar dolgozó parasztság, mint a múlt aratások, hirdessen most is cséplési terménybegyűjtési versenyt, szárnyalja túl a tavalyi terménybendás eredményeit, hogy megvethessük ezzel az őt éves ter

biztos alapját. DEFOSZ szervezeteink az ország, a Tiszántúl minden falujában, tanyaközpontjában rajta lesznek, hogy a cséplési és terménybegyűjtési munka újabb hatalmas győzelmévé váljék a magyar dolgozó népnek!
Hozzászólások után Domokos János főispán zárta be a tájékoztatót.
Utána a közellátási felügyelőség megjelent kiküldöttei és a Délogz kiküldöttek külön-külön csoportban fontos megbeszéléseket tartottak.

helyen. Max Reimann a demokratikus Németország egységének és szabadságának rettenthetetlen harcosa.

Gerhard Eisler

mint már jelentetük, hazaérkezett Lipcsébe, hol viharos lelkesedéssel fogadták. A lipcsei főpolgármester üdvözlő szavaira Eisler többek között a következőket jelentette ki: „Mi békeszerző egységes Németországot és igazságos békeszerződést kívánunk. Meggyőződésem szerint nincs olyan reakció a világon, amely ennek bekövetkezését tartósan megakadályozhatná. Az én esetem kapcsán megmutatkozott a világ népének nagy együttérzése a haladó országokban éppennygy, mint a tőkés országokban.”

A görög demokratikus kormány

május 31-én megtartott rendkívüli ülése után közleményt tett közzé. Ezekben idézi a Szovjetuniónak a görögországi béke helyreállítására tett erőfeszítéseit. Megállapítja, hogy a Szovjetunió által javasolt program észinte és demokratikus meggyőzés alapján szolgálhat. Az egész görög nép hálával és köszönettel fogadta a Szovjetunió önzelen közbelépését. Görögország békejének megvalósítása érdekében a görög nép nemeli, hogy a Szovjetunió javaslatát meghozzák gyűlölcsetek.

A monarchofasizisták véres terrorja azonban még mindig tombol. A demokratikus néphadsereg partizan alakulatai Kozani városban felrobbantottak egy ellenséges tengerépkocsi, amely amerikai rádió leadókészüléket szállított. A monarchofasizisták bosszúból sok polgárt letartottak és 26 embert közülük a város főterén kivégeztek.

hazájának hű fia volt és már a **jobbajóság idejében érezte: Európa felszabadítása Oroszországból indul majd el.** Puskin alkotja meg az orosz irodalmi nyelvet, mintegy előkészítve a mai szovjet irodalmat, amely az ő géniuszának egye meg örököse. Puskin nemcsak az orosz nép szere, hanem a világ valamennyi demokratikus népe, minthogy Puskin a legmélyebb értelemben nemzetközi. A Magyarországon sorozatosan rendezett kiállítások, ünnepségek bizonyítékai annak a szeretetnek, amelyet a magyar nép az orosz irodalom és Puskin költészetére iránt érez. Irodalmunknak ez a közvetlen megismerése — mondotta Puskin — tovább erősíti a szovjet és a magyar nép közti barátságot. Eljön és viruljon a szovjet-magyar barátság.

Puskin nagykövet beszédének elhangzása után a köztársasági elnök, a nagykövet, Ortutay Gyula kultuszminiszter és Bóka László államtitkár kíséretében megtekintette a kiállítást.

Rákosi Mátyásnak ajánlották fel az első Puskin plakettet

Ortutay Gyula kultuszminiszter, a Magyar Puskin Bizottság elnöke a Szabó Ervin könyvtár disztermben árad a bizottság emléklapoktól azoknak, akik elősegítették a kétkötetes, majdnem teljes magyar Puskin kiadás megszülését és munkájukkal hozzájárultak a szovjet nép és a magyar nép közötti barátság elmélyítéséhez.

A Magyar Puskin Bizottság az első emléklapokat Rákosi Mátyásnak ajánlja fel, aki leginkább segítségünkre volt az akadályok leküzdésében, aki munkánk minden részét érdeklődött — mondotta Ortutay Gyula miniszter. Emléklapokat ajánlunk fel továbbá Puskinnak, a Szovjetunió budapesti nagykövetének, aki — mint a múltban mindig, most a Puskin ünnepségek megrendezése során is — a magyar nép iránt érzett szeretetből tett tanúságot. Szakasits Árpád köztársasági elnöknek és Dobi István miniszterelnöknek ugyancsak felajánljuk az emléklapokat.

Puskin-plakettet kaptak: Gerő Ernő, Rajk László, Vas Zoltán, Bebrics Lajos, Darvas József miniszterek, valamint kulturális életünk számos kiválója.

A szovjet Puskin-bizottság meghívására Moszkvába érkezett Gergely Sándor író és magával vitte a magyar Puskin-bizottság és a magyar írók ezüstpajzsait, amelyeket a magyar írók szövetsége azoknak a szovjet személyiségeknek ad majd át, akik munkájukkal kulturális téren hozzájárultak a magyar-szovjet barátság elmélyítéséhez.

A kínai néphadsereg elnökömülése Csekiang tartományában

Peiping: A kínai néphadsereg Csekiang tartományban elfoglalta Vucau fontos kereskedelmi központot és megít lengerpárti várost. A délkinai Fukiang tartományban a szabadságharcos csapatok egyre nagyobb területeket szeltek meg a Kuomintang-csapatoktól. A szabadságharcosok Kantontól északra folytatják tisztogatási műveleteiket. Szavau város közelében a tengerparton széles területet foglaltak el.

Az Országház teljes helyreállítása várja a dolgozó nép legjobbjait

A német fasizisták pusztítása nem kímélte meg az Országház hatalmas épületét sem. Népi demokráciánk gazdasági megerősödése most már lehetővé teszi, hogy az eddigi legszükségesebb javításokon túl teljes egészében rendezhessük az Országház épületét és belső díszítését is. A munka eredményeként ma már teljes fényében áll pompájában várja az Országház az új képviselőket, dolgozó népi legjobbjait.

— Ha nem veszel toto szelvényt nem is iverhetsz.

A külügyminiszterek tanácsa pénteken zárt ülést tartott Amerikában súlyosbodik a gazdasági válság — Az amerikai reakció fegyveres beavatkozásra készül Vietnamban — Gerhard Eisler a német egységről — A görög nép reméli, hogy a Szovjetunió közbelépése a békéért meghozza a magagyümölcsét

A külügyminiszterek tanácsának csütörtöki ülésén folytatták a berlini szövetséges parancsnokság visszaváltása kérdésének vitáját. Visinszki, a Szovjetunió külügyminiszter kijelentette, hogy acheson kísérlete, melyet bizonyítani próbált, hogy az együttes közgazgatás fogalma nem foglalta magában az egyhangúság fogalmát, teljesen alapatlan. Már 1945 december 17-én a szövetséges parancsnokság vezérkari főnöke által aláírt okiratban arról van szó, hogy a szövetséges parancsnokság határozatait egyhangúan fogja hozni. A főparancsnokság elképzelése szerint az együttes közgazgatás éppen az egyhangúság elve alapján álló közgazgatást jelentette. Előttünk áll az osztrák példa, ahol a bécsi szövetséges parancsnokság egyhangú határozattal hozott döntések alapján működik. Ez a példa mutatja, hogy igenis lehetséges az egyhangúság elve alapján igazgatni. Az egyhangúság elve egyáltalán nem elvont módszer, hanem reális eljárás mód.

A külügyminiszterek tanácsa pénteken zárt ülés keretében vitatta meg az amerikai javaslatot, melynek lényege az, hogy a négy szövetséges parancsnok az 1946 októberében alkalmazott választási eljárás felhasználásával négyhalmi ellenőrzés alatt egységes városi választásokat tartasson és ennek alapján jön létre az új városi igazgatás. Az USA küldöttség azonnali javaslója, hogy az újonnan választott berlini tanács készítsen elő Nagy-Berlin állandó alkotmányát. Csak látzatra simuló konye ez a javaslat, mögötte azonban megint csak a három nyugati hatalomnak az a szálaléka rejtik, hogy Berlinben ma orizálja helyzetét és a berlini közgazgatást a maga céljaira használja fel.

A párisi értekezlet ritafásait

A külföldi sajtó egyrésze kedvezően iteli meg abban a vonatkozásban, hogy min a Monde írja, hogy korlátozott meggyőzés, amely Berlinre vonatkozik, kúnduló pontja lehet az általánosabb telleg megállapodásnak is. Erdekese, hogy a nyugati lapok megnyire felkapták a „korlátozott gazdasági meggyőzés” lehetőségét. Ennek oka valószínűleg abban rejlik, amit a szélsőjobboldali Paris Presse beismert, mikor azt írta, hogy a nyugateurópai gazdasági együttműködés érdekében kifejtett erőfeszítések súlyos válságba kerültek.

Amerikában szélesedik a válság

— ezzel foglalkozik Cachin a párisi Humanité-ban és azt írja, hogy a kínai néphadsereg győzelme véget vet Kína gyarmatosításának és az amerikai imperializmust Kínában hatalmas csapás érte. Az USA-ban az inflációs folyamat fokozatosan nő, az államadósság 252 milliárdra emelkedett, a termelés az egész vonalon csökken, a kereskedelmi forgalom állandóan esik, a csődök száma ugrásszerűen emelkedik, a munkanélküliek száma pedig egyre nő.

Úgyanezkor az amerikai reakció

fegyveres beavatkozásra készül Vietnamban. Az amerikai reakció körök fokozottabb mértékben akarják támogatni pénzzel és fegyverrel a francia vietnami ka-

landot, természetesen azzal a feltétellel, hogy az amerikai monopólióknak akadálytalan behatolását biztosítsák. Indoklásban különösen a stratégiaiul fontos nyersanyagforrásokhoz. Schuman francia külügyminiszter és a francia vezérkari főnök, mint most ki derült, még márciusban Washingtonban tárgyalásokot folytatott és meggyőzték újabb fegyver- és repülőgépszállításban az USA részéről. Minden jel arra mutat, hogy az amerikai reakció átter a vietnami eseményekbe való közvetlen beavatkozásra. Ez az amerikai terv azonban éppen úgy kudarcra van ítélve, mint ahogy az amerikai politika már hajótörést szenvedett Kínában.

Finnországban

fellütnő események történtek. — A legfőbb finn háborús bűnösökét Tannert, Linkomiest, Rendit

és Kivimaekij szabadon bocsátották. A finn haladó közvéleményben nagy felháborodást keltett ez az ügy, a demokratikus finn sajtó kihívásnak és a törvény szabotálásának minősíti a finn háborús politika vezetőinek szabadon bocsátását. A Fagerhorn vezetése alatt álló csoport azzal az indoklással erőszakolta ki a kormány többi tagjának hozzájárulását, hogy „nyugatról határozott parancs érkezett erre és a háborús bűnösöknek való megkegyelmezés előfeltétele a Finnországnak nyújtandó amerikai kölcsönnek”. A finn kormány tehát guruló dollárért odaadta igazságszolgáltatása tekintélyét és feláldozta a finn nép igazságszeretét.

Max Reimant jelöli

a nyugatnémetországi szövetségi parlamenti választásokon a Kommunista párt Bajorországban első

Ismét meggyilkoltak egy magyar honvédet a jugoszláv határőrök

A magyar kormány jegyzékében nyomatékosan felszólította a jugoszláv kormányt, hogy haladéktalanul vessen véget a magyarellenos provokációknak

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar-jugoszláv határon újabb felháborító gyilkosság történt. Május 30-án éjjel jugoszláv határőrök Madarasz község közelében — ezúttal is magyar területen — tüzet nyitottak egy magyar határőrszázad járőrre és Veleši Miklós honvédet meggyilkolták. A járőr második tagját pedig megsebesítették. Egy hónapon belül ez az ötödik gyilkosság, amelyet jugoszláv határőrök köteleességüket teljesítő magyar határőrszázadok ellen magyar területen orvul végrehajtanak.

A magyar külügyminisztérium ebben az ügyben tiltakozó jegyzéket juttatott el a jugoszláv kormányhoz. A jegyzék rámutatott arra, hogy a jugoszláv kormány —

nyilván a büntény elkövetése miatt rossz lelkiismerétől hajtvaa — lapjában és rádiójában teljesen va.óttan közleményeket tett közzé. A jugoszláv kormány ezzel a mesterkedéssel egyrészt a felelősség alól akar kibújni, másrészt az a célja, hogy a nemzetközi közvéleményt és saját közvéleményét is megtéveszse és így a garázdálkodó jugoszláv határőrök előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságait leplezze.

A magyar jegyzék rámutat arra, hogy a jugoszláv sajtó mindig magyar provokációról ír, viszont a határincidensek áldozatai kivétel nélkül magyar állampolgárok. — A jugoszláv kormány az eddigi gyilkosságok ügyében nem indította meg a felelősségrevonási eljárás

rást és így — állapítja meg a magyar jegyzék — teljes büntelenséget biztosít a magyar határőrök ellen elkövetett gyilkosságok büntetésének, sőt ezzel kedvező feltételeket teremt újabb gyilkosságok elkövetésére.

A magyar külügyminisztérium a magyar kormány nevében a legnagyobb nyomatékkal felszólította a jugoszláv kormányt, hogy a gyilkosságokban kiszűcsösödő magyarellenos provokációknak haladéktalanul vessen véget. Ismételt követelte az áldozatok hozzátartozóinak kártalanítását is. „A jugoszláv kormány tegye meg végre a szükséges intézkedéseket” — hangzik a magyar jegyzék befejezése.

A dolgozó magyar nép testvérének érzi a hatalmas szovjet népet

Szakasits Árpád köztársasági elnök nyitotta meg a Puskin-Emlékiállítás

Péntek délelben nyitották meg a Puskin születése 150. évfordulójának alkalmából rendezett emlékkiállítás. A Nemzeti Szalon termében rendezett kiállításon Puskin hatalmas arcképe helyett két, mennyezőig érő tábla sorolja fel Puskin életének legfontosabb adatait és művelő oroszországi, szovjet és magyarországi kiadásait. A terem falain elhelyezett képek megélevednek Puskin életének eseményei.

A kiállítási termeket zsúfolásig megöltő közörség jelenlétében nyitotta meg Szakasits Árpád köztársasági elnök és Puskin nagykövete az emlékkiállítást. Először Szakasits Árpád köztársasági elnök mondott beszédet.

— Ezekben a napokban a Szovjetunióban mindenütt, a hatalmas ország legtávolabbi zugában is egy költőt ünnepelnek, egy nagy költő emlékének áldoznak. Alexander Szergejevics Puskinra emlékeznek, aki 150 évvel ezelőtt született és mint fárosz lángok a céri feudalizmus sötét éjszakájában. Puskin h alhatatlan szelleme

költészetének emlékei minden népnek, az egész emberi kultúrközösségek elidegenítette len feltétl kincse — mondotta az Elnök.

— A magyar köztársaság, az egész dolgozó magyar nép nevében kifejezem mélységes hódolatomat az orosz nép nemzeti géniusz, az orosz nép atyjának, a szabadság költőjének, a népjogok harcsoának el nem muló örök emlékezeté előtt.

— Puskin álma, az orosz nép álma megvalósult, de mint Puskin megjelenése nem volt véletlen jelenség az orosz égboltozaton, ezonképpen nem volt véletlen a nagy októberi orosz forradalom győzelme sem. Puskinnal kezdődik és egy évszázadig folytatódik az a korszak, amelyben ezt a feladatot az orosz irodalom teljesítette, amíg csak ki nem alakult az orosz proleárság és termékeny méhe meg nem szülte azt, akire az egész orosz nép sóvárogva várt, hogy győzelemre vezesse: Lenin, majd a szocializmus nagy építőmesterét, Sztálint.

— Nem véletlen, hogy a szocia-

lista Szovjetunióban fényes reneszánszába éli a puskin költészet. Csak a ferradalmi jelek szeretheti igazán az irodalmat.

— A magyar dolgozó nép éppen azért tud részvétenni egész szívvel Puskin ünnepelésében, mert ülön van a szocializmus féé, mert felszabadult az elnyomás és kiszákmányolás igája alól, mert testvérének érzi a hatalmas szovjet népet, amelynek köszönheti szabadságát, biztonságát és határtalan optimizmusát.

— A magyar nép szívvel és tettel áll hűségesen nagy barátja, a Szovjetunió mellett boldog örömmel látva, mint valósul meg Puskin költői látomás, a szabad és békés Európa — fejezte be beszédét Szakasits Árpád köztársasági elnök.

A köztársasági elnök ünnepi megnyitója után a közönség nagy éljenzése közben Puskin nagykövete mondott beszédet. A Szovjetunió nevében elismerését fejezte ki a Puskin emlékkiállítás megszervezéséért. Hangzott, hogy Puskin bátor szabadságharcos,

54 építkezés folyik jelenleg Debrecenben

Az első „építési nap”

Az építészeti igazgatóság az építés- és közmuvelődési miniszter rendelkezése alapján minden hónapban „építési napot” rendez. Az „építési nap” valójában egy megismerési értekezlet, amelyen az építészeti igazgatóság és az érdekeltek városok, községek vezetői, valamint a középépítkezéseknél foglalkoztatott nemzeti vállalatok, szövetkezetek, a KIOSZ képviselői együttesen vitázzák meg a középépítkezések, a tervépítkezések időszaki kérdéseit.

Most tartották meg az első ilyen „építési napot” a városban. Kovács János építészeti főtanácsos, építészeti igazgató megnyitotta a napot dr. Vida Szűcs Imre ismertette a vármegyében folyó magán- és középépítkezéseket. Elmondta, hogy a magánépítkezések száma egyre nő: januárban 11, februárban 7, márciusban 18, áprilisban 40, májusban 53 építkezési engedéllyel foglalkozott az építészeti igazgatóság, ebben az évben eddig tehát 129 építési engedélyt adtak ki. Husz középépítkezés folyt vagy van még folyamatban ebben az évben.

Vida Szűcs Imre szót a középépítkezések rendjéről. Ismertette, hogy 100.000 forintot fektet a helyreállítási munkákra, illetve 50 ezer forintot fektet új építkezésekre. A középépítkezéseket csak nemzeti vállalatokkal bonyolítható le, ezeket az építkezéseket a tervezést csak állami tervezőintézet végezheti.

A hozzájárulások során Nagy József, az építőipari szövetkezet megbízottja kérte, hogy a Beruházási Bank főlkjárt, amelyet május elején megszűntettek Debrecenben, ismét állítsák fel, mert így az építkezéseknél foglalkoztatott szövetkezetek pontosan kapnák meg pénzüket. Rósa István szövetkezeti megbízott az építkezések vállalatba adásánál a szövetkezetek előnyben részesítését kérte.

Ifj. Kovács Gyula beszámolt az igazgatóság tevékenységéről, majd dr. Zsolnai András ismertette a közmuvelődési igazgatóság tevékenységéről. A közmuvelődési igazgatóság tevékenységéről ismertette, hogy az építési és közmuvelődési igazgatóság a debreceni és hajdúmezei közmuvelődési igazgatóságok feladatát látja el. A közmuvelődési igazgatóság munkáját során értékes munkát végeznek utak, vízvezetők, fűtővezetők építésével, romeltávolítással.

Kulcsa Lóránt igazgató tanácsos, építészeti főigazgató vá-

zolta az „építési napok” célját, majd összefoglalójában rámutatott arra, hogy a munkanélküliség meg fog szűnni. A magánépítési szakon ma sem lehet már nálunk munkanélküliségről beszélni, hiszen jelenleg Debrecenben 51 építkezés folyik. Beszámolt arról, hogy az építés- és közmuvelődési igazgatóság létre hívta a vállalatbárművelődési bizottsá-

Elfoglalták a tanyai kismembereket zsarolóit

A debreceni rendőrség intellektuális csoportja elfoglalta ifj. Új Bálint, Görgey-utca 11. és Harmati István Nyugati-utca 3. szám alatti lakosait akik hetek óta károsítják a tanyavilág kismembereit.

Új és Harmati a DEFOSZ központi küldötteinek majd gazdasági nyomozóknak adták ki magukat, akik vételemelkövetéssel és más ellenőrzéssel vannak megbízva. Remélhetőleg eljárnak a kismembereket, majd megzsarolják őket. 100-300 forintokat, szalonnát, kolbászt, sonkát csikartak ki a megijesztett emberektől, ebédeket vacsorákat készíttettek velük és rajtuk előléptettek naponta. Három hete garázdálkodott a két szélhámos a tanyavilágban, míg most az első fejeletés beérkezett ellenük s ennek alapján a rendőrség néhány óra múlva kézre kerítette őket. Felhívja a rendőrség a károsultakat, akik még nem tettek feljelentést a zsarolókat, hogy saját érdekében a hivatalos órák alatt jelenkezzenek a rendőrség fődezőit 40. szobában.

Ötszáz munkaszolgálatosból csak négy tért vissza

A debreceni népbírósgár Farkas tanácsa pénteken tárgyalta Zsótér Zoltán mérnök, karcagi lakos háborús és népellenes bűnügyét. Zsótér 1942-ben a 106/1. munkaszolgálatnál teljesített szolgálata zászlósi rangban mint századparancsnok. A munkaszolgálatosokkal kegyetlenül bánt főtábornok nem engedte hozzájuk. Beretlyószentmártonban való időzük alatt csomagokat nem kézbesített ki, főkébe váltj odúban laktak. Majd a hadműveleti területen különösen kegyetlenül bánt az alárendeltekkel, a legyengült emberekkel napi 40 kilométeres utat tettelet meg, nem engedte egészségügyi vizsgálatra az embereket, vizet nem engedett inni, a munkaszolgálatosok pocsjából voltak kénytelenek inni. Kezgyetlen, embertelen bánásmóddal kezelték az 500 löny század-

gost, amelyek mellett a KIOSZ-nak egy képviselője is szerepet kap. Csak annak lehet munkát vállalni aki a KIOSZ is ajánl. A KIOSZ ajánlásait a titkosság érdekében zárt borítékban adja le.

Kovács János építészeti igazgató zárta be az első „építési napot”, újból hangsúlyozva annak jelentőségét.

ből mindössze négyen tértek vissza. Ezek közül kétfő megjelent a népbírósgár előtt és súlyosan terhelt vádatmást tett. A népbírósgár tárgyalást elnapolta és a még hazatért két másik munkaszolgálatost is kihallgatta az újabb tárgyaláson.

Mozijegyekkel üzérkedett

A debreceni törvényszéken dr. Kovács László törvényszéki bíró, mint uszornegyzbíró pénteken tárgyalta Szabó Béla 29 éves debreceni lakos, mozgó cukor- és gyümölcsárú árdragítási ügyét. Ez év márciusában, amikor a debreceni mozgó a Mánás Miska című magyar filmet játszotta, a mozi előtti 3 forintos 1. rendű zöllyegyet 4 forintért adta el. A vándor beismerte a jegyeladást, azt állította, hogy az előzőleg megváltott jegyet nem tudta felhasználni és a jegy nélkül maradt közönség igért magasabb árat a jegyért. Az államügyész kérte a vádlott megbüntetését, mert a mozijeggyel üzérkedett és árdragítást követelt el. A törvényszék meglepő

MOZIK mai műsora:

APOLLO
5, 7, 9 órák!
Strauss bábojos zenéi alkötése,
Bolvány Géza rendezésében színesfilmen:

Denevér
Willy Fritsch, Maria Hanel

VIGSZÍNHÁZ
Fel: 5, 7, 9 órák!
Shawes hatálatlan melódiai
gyönyörű színesfilmen:

Denevér
Willy Fritsch, Maria Hanel

METEOR
Ma utoljára!
4, 6, 8 órák!
Kalandos vígjáték

Vidám fickó

A jövő

Írta: PUSKIN

Elszállt korán ifjú álunk,
A büszke hír, család remény,
Szétfoszott tükölként ideálunk,
Mint kőd egy új nap reggelén.
De egy vágy ég szívünkben rejtve,
Egy nagy töredék vár utránk:
Leráznunk végre rabigánk
A hon hívé szavát követve.
Szállard hittel várjuk mi egyre
A szent szabadság percét,
Miként szerelmeseink lesik
A várt találkozás: epedve.
Míg csak lesz egy lehelőnk
S a szent becsvágy lángol szívünkben,
Házankért áldozunk mi mindent,
Barátom, itt egyek leszünk!
Elváltam, hídd: még eljön ő,
a boldogság hajnalugár,
Oroszokban főhámad dívon
S a zarnokosság romhalmaza
Nevünk bevési a jövő.

ítelelet hozott: Szabó Béla felmentette az árdragítás vádjától azzal az indoklással, hogy a törvényszék megítélése szerint a mozijegy nem közszükségleti cikk: az árdragításról szóló törvény és kormányrendelet pedig csak a közszükségleti cikkekkel való üzérkedést és árdragítást tiltja és bünteti. Dr. Ludmily Gyula államügyész fellebezett a debreceni ítéletlélhoz és elvi döntést kért: döntse el a Tábla, közszükségleti cikkre a mozijegy. Túl az elvi döntés jelentőségén, szükséges, hogy a jegyüzérkedést minden vonatkozásban megakadályozzák az illetékes szervek.

Amikor Lenin börtönében tejjel írta könyvét

A moszkvai Lenin-múzeumban üveg alatt őrzik egy elsőrajt könyvet, amelynek címe: „A kapitalizmus fejlődése Oroszországban”. Borfőlapján a szerző neve: Vladimir Ilj. Abban az időben Lenin ezzel a névvel jejlte írásait. A börtönben írt.

1895-ben a cári rendőrség tartóztatta Lenint: több mint egy évet töltött egy szűk, levegőtlen magánzárkában. Asztal, szék, vaságy — ez volt a cella minden berendezése. A börtönben tilos volt inni; nem engedték meg, hogy a hozzáértő akár tinta, akár tollat, vagy papírt hozzanak a fogolyok. Legfeljebb olvasnivalót adhattak át.

Lenin azonban egy percig sem tudott tétlenül ülni. Nagyjelentőségű, fontos művét: „A kapitalizmus fejlődése Oroszországban” itt írta meg a börtönben. A hozzáértő behozta könyv margójára és sorai közé írt, mégpedig tejjel, hogy ne vegyék észre. Előre megbeszélte módon megjelölte azokat a helyeket, melyeket hozzátartozóinak meg kellett vizsgálniuk.

Hogy el lehessen olvasni az írást, minden lapot lámpa féle tartották és amikor kiültözték rajta a tejjel írott sorok, utána húzták vonalait. Leninnel nagyon óvatos-

nak kellett lennie, hogy a börtönőr észre ne vegye, mivel foglalkozik. Ha kiderül, még a tejet is elvonják tőle. Előfordult, hogy az ajtó kémlelőnyílása megrezent: a börtönőr nézett be; ilyenkor Vladimir Ilj. hirtelen szájába vett valamit: megette a „tintatartót”. Ezt a „tintatartót” kenyérből gyúrta, hogy beleöltöthesse a tejet. Egyszer ezt írta hozzáértőjeihez: „Ma hat tintatartót ettem meg”.

A börtönben írta meg a párt első kongresszusának programtervezését, röpiratokat, leveleket írt, amelyek tele voltak a legfontosabb kérdésekre vonatkozó utasításokkal. Igen, Lenin egy percre sem vesztette el a kapcsolatot a munkásokkal és forradalmárokkal. Ez volt az az idő, amikor a munkásosztály harcoss pártját megalapította és azon dolgozott, hogy világosan kijelölje a párt célját és helyes útját, amelyen a dolgozókat a jobb élet felé vezethetik.

A földművelésügyi miniszter a várművelődési igazgatóság feladatát látja el. A közmuvelődési igazgatóság munkáját során értékes munkát végeznek utak, vízvezetők, fűtővezetők építésével, romeltávolítással.

A földművelésügyi miniszter rendeltetést adott ki a mezőgazdasági terményekből előállított egyes árucikkek és termények megjelöléséről.

(„A kapitány lányá”-ból.)

Bemenekem a kunyhóba, vagyis a pátotába, amint a parasztek nevezik. Pugačev a szentképek alatt, vörös láttában, magas sepkében. Körülötte voltak fő hívek, a zászlós képet emeltve magukra. Pugačev az első pillanatra megismert. Mesés, méltóság azonnal eltűnt.

— A, nagyságos úr! — szót nozzám életemben. — Hogy vagy? Mi szel hozott ide?
— Az feletem, hogy megadályozom utazom és hogy az ő emberei felraktároztak.
— És micsoda ügyben? — kérdezte.
— Nem tudtam, mit feleljek. Pugačev azt gondolva, hogy nem akarok tanak előt. Nyilatkozni társaihoz fordult és kiküldte őket. Mindannyian engedelmességek, kivéve kettőt, akik nem moccsantak helyükről.

— Bárton bevezethet elő tük — szót Pugačev. — Odlóttuk én nem titkok semmik.
Különös gondolatom támadt: úgy képzelem, hogy a gondviselés, amely már kétszer összehozott Pugačevvel, alkalmat nyújt nekem, hogy végrehajtsam szándékomat. Elhatározom, hogy felhasználok ezt az alkalmat és sítem a kérdésre felelni:
— A bjelgorzski erődbe indukam, hogy egy árvt kiszabadítsak, elűt őt. Kínoznak.
Pugačev szemei megvilámtak.
— Ki merészel az én embereim szótát érvényes bántalmazni? —

kiáltott fel. — Mondd ki a bűnös.

— Svábrin a bűnös — feleltem. — Rabságban tartja az a lány, akit te betegem látál a papnécél és erőszakkal feleségül akarja venni.
— Majd megismert Svábrint! — szót Pugačev fozyegően. — Most mond, milyenek az állapotok a városokban?
— Há! Istennek — feleltem — a lehető legjobbak.
— A lehető legjobbak? — ismételte Pugačev. — A nép pedig éhen hal.
— A trócsiborló igazat mondot, de én eskünnél fogva erőitgöttem, hogy ez csupa kóhalmány és hogy Orenburgban van még mindennek életmiser elég.

— Látod, — vetette közbe az öreg Hlopusa —, hogy szemtől szembe is megcsal. Az összes menekülők egyértelműen azt vallják, hogy Orenburgban éhség és járvány uralkodik, hogy már dögöl a nép, hogy a lábuktól, de az nagy baj, ha megkapják. A nagyságos úr pedig azt erősítgeti, hogy minden van bőségben. Ha már Svábrint fel akard akasztani, akkor körted melleje ezt a legénykét is, hogy ne legyen egymással mit irigyelelnök.

Az átkozott öregnek szavai, úgy látszott, megfogták Pugačevet. Szerencsére Hlopusát leszárvatta társa.
— Elég lesz Neumics — szót hozzá. — Te mindig csak akasztnál és mindenki lecsúszna hány-

A lázadók tanyája

Írta: Puskin

nál. Miért vagy akkor hős? Félálabbal a sírban vagy és másokat akarsz pusztítani. Talán még kevés vér szárad a ledéden?
— És te miért vagy olyan jámbor? — felelte a másik.
— Persze, hogy én is bűnös vagyok — felelte — és hogy ez a kez (ököbde szorította csor és kezét, feltúrte ujját és kitarkarta szörös karját), ez a kéz is bűnös keresztény vér ontásában. De én ellenszegülőket pusztítottam és nem vendéget: a nyit országúton, vagy a sötét erdőben, nem pedig otthon, a kemence mellett ülve.

— Tábornok urak! — szótalt meg Pugačev méltósággteljesen. Elég a civódásból. Az nem volna baj, hogyha az összes orenburgi kuzaszok egy gorenán lepalóznának a lábuktól, de az nagy baj, ha a saját embereink összemaraknak egymással Rajta, béküljetelek ki.

Hlopusa és Bjeleborodov egy szót sem szóltak és sötéten néztek egymásra. Láttam, hogy másra kell verekni a beszélgetést, mely rám nézve nagyon kedvezőtlenül végződhet: és Pugačevhez fordulva, vidám képpel mondtam neki:
— Ó, majd hogy el nem felejtettem megköszönni neked a levat és a bundát. Ha te nem vagy, el sem jutok a városba, haon

megfagyok útközben.

A fogás sikerült. Pugačev felvidult.
— Köleskenyér visszajár — szót bólintva és hunyorgatva. De most mond el, mi közd ahhoz a leányzóhoz, akit Svábrin saunargat! Csak nem a taticája ifjú szívecskének, mi?
— A megasszonyom — feleltem Pugačevnek.
— Miért nem szóltál előbb! Hát persze, hogy összeházasítalak és iszunk egyet a lakodalmod! — Aztán Bjeleborodovhoz fordult: — Hallod-e tábornok! Mi a nagyságos úrnak régi barátja vagyunk: újítunk vacsorához, aztán egyet alszunk az egészre.

Réggel Pugačev értem küldött. Elmentem hozzá. Kapujában egy kitérte állt, három tatárú volt beléfgova. A nép tolonga az utcán. A tornácsos belékozottam Pugačevvel. Utöltöztem volt, bundában és kirgizsapkában. Pugačev vígan üdvözölt és maga mellé ültetett a kibittába.

Elhelyezkedtünk.
— Mit beszélnek rólam Orenburgban? — kérdezte Pugačev egy kis halgatás után.
— Azt mondják, hogy nehéz veled boldogulni. Mi tagadás, meggyült veled a bajuk.
A trócsiborló arca az önelégült hiúságtól ragyogott.
— Az ám! — szót vidámán. — Hódakozni azt tudok. Tudtok ti Orenburgban a juzejevi útköztről. Negyven tábornok esett el

benne és négy hadsereg jutott fögőgára. Idág még szerencsénk volt az én fegyvereimnek. De várj csak, mi lesz akkor, ha Moszkvába eljutok.

— Hát te szándékozol Moszkvába eljutni?
— Folytatni fogom, ahogy elkezdtem. Mi lehet tudni? Hátba sűrűl? Lám, Otreprejev Griska is uralkodott Moszkván.
— No, de tudod, mi lett a vége! Kibórtak az ablakon, székaszahóttak, megégették, hamvak ágyába tónték és kiltették.
— Hallod-e — szót Pugačev bizonyos vad ihlettel. — Mondok egy mesét, amelyet gyermekkoromban mesélt nekem egy öreg kalmuk asszony. A sas egyszer megkérdezte a hollót: Mondó, hollómadár, miért élsz te a fényes világban háromszáz évig, én pedig mindössze csak harmatcáomig?
— Azért atyuska — felelte a holló — mert te eleven vért iszol, én pedig hullával táplálkozom. Gondolta magában a sas: ezt meg próbálom én is. Jól van. A sas és a holló elrepülték. Egyszerre megölték egy elhullott lovat, rászálaltak és kikézték. A holló csipkedés-csipkedés és nagyon jónak tálta. A sas csipett egyet, csipett kettőt, megcsatogta ta szárnyát és mondta a hollónak: — Nem, holló barátom, inkább iszom harmatcáomig évig eleven vért, mint hogy dögöl egyem háromszáz évig, aztán legyen meg íted akarcá!...

Elő...
K...
kül...
öss...
bize...
nek...
a D...
Sz...
egy...
man...
jött...
A j...
leke...
szá...
bék...
A ér...
küd...
vetk...
An...
N...
Nag...
A f...
föb...
zik...
kalom...
ifjus...
az un...
Pün...
kor z...
kara...
notas...
munk...
Budap...
dött...
munk...
ragoz...
észt...
harm...
Hajd...
várják...
Dobr...
wara...
lesz un...
dusuk...
romez...
SZIT...
munk...
kasz...
son...
A MI...
foly m...
A fog...
polgár...
ifjúmu...
ifjus...
Konsz...
segén...
orszá...
honvé...
Ébed...
A...
Néha...
dekád...
Debrec...
dublin...
kozmu...
latója...
éves...
Magy...
vét nem...
feléde...
nikus...
érkező...
kairól...
kezők...
— A...
vápasz...
világe...
nek bizo...
na kozm...
zánk...
Er...
inzenz...
legben...
felel...
gömbel...
szó lehet...
láthat...
jön. A su...
átható...
levegő...
egy mé...
is átt...
— A k...
donké...
tonok...
és fény...
világ...
lyen óri...
áttom...
bolást...
idő...
nygon...
alom fel...
sugárz...
rombol...
kicsiny...
semmi...
sincs...
— Tudj...
ban rej...
néveze...

A párisi békekongresszus folytatásaként országos békekongresszusi bizottság rendeznek júniusban Magyarországon

Előkezesítő bizottságot küldött ki
Pénteken délután a párisi békekongresszuson résztvevő magyar küldöttség megbeszélésére hívta össze a magyar értelmiség nemzeti bizottságának, a szakszervezeteknek, az MNDSz-nek, a MINSz-nek, a DEFOSz-nak, a honvédségnek, az Szabadságharcos Szövetségnek, az egyházaknak, művészeti és tudományos egyesületeknek képviselőit.

Az értekezlet elhatározta, hogy június hónap folyamán a párisi békekongresszus folytatásaként országos békekongresszusi bizottságot hív össze a béke védelmére.

A konferencia előkészítésére az értekezlet előkezesítő bizottságot küldött ki, amelynek tagjai a következők:

Andics Erzsébet, Apró Antal,

az értelmiség nemzeti bizottsága
Abraham Ambrus, Bereczky Albert, Berki Mihályné, Darvas József, Dögei Imre, Erdeiné Majláth Jolán, Gosztönyi János, Illyés Gyula, Jóbóru Magda, Kakuk Józsefné, Kádás István, Kállai Gyula, Kodály Zoltán, Liszák Kálmán, Losonczy Géza, Lukács Gyula, Mekis József Mihályfi Ernő, Mihalik Győző, Nógrádi Sándor, Non György, Orbán László, Ortlubay Gyula, Öveges József, Parrági György, Rácz Gyula, Rattkó Anna, Révai József, Rusznayk István, Sánta Kálmán, Szádeczky-Kardos Elemér, Szegfű Gyula, Szilágyi Róza, Uszta Gyula, Vedres Márk, Vető Lajos.

Az értekezlet felhívta az előkezesítő bizottságot hogy munkáját a legsürgősebben kezdje meg. (MTI)

Nagy Ifjúsági Nap pünkösdkor Debrecenben

Nagyszabású fogadtatás és ünnepség várja a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség végrehajtó bizottságának tagjait Debrecenben
A DIVS végrehajtó bizottságának több tagja vasárnap Debrecenbe érkezik ahol nagy ifjúsági nap lesz ez alkalomból. A debreceni demokratikus ifjúság határtalan lelkesedéssel készül az ünnepségre.

Az ünnepély részletei a következők: Pünkösdi vasárnapján reggel 7 órakor zenés ébresztőt ad a MAV zenekara. Az utókon felvonulnak hangos notaszavai a fiatalok, élükön az ifjú munkások. A délelőtti folyamán a Budapesti gépkocsival érkező küldöttséget Püspökladány és Kaba ifjú munkásai, SZIT és EPOSZ ifjai fogadják és felmondattalok felkísérik a díszalkujával fogadják. Debrecenből harminc motorkerékpáros vonul ki Hajdúszoboszlóra, ahol a Piac-téren várják az érkező vendégeket.

Debrecenben, a városba elé 11 órára érkeznek meg a küldöttek. Itt lesz ünnepélyes keretű fogadtatás. Előreláthatólag több mint harminc ifjú vonul fel. Egyenruhás SZIT ifjak, egyetemisták, utókor munkások és parasztfiatalok díszes szakszaki követik egymást a felvonuláson.

A MINSz ifjúság nevében Nagy Károly MINSz megyei titkár fog beszélni. A fogadtatás bizottságban Menes János polgármester mellett ott lesznek az ifjú munkások kiküldetői, EPOSZ ifjúság, egyetemisták, utókor munkások, és a fogadtatás rendőrsége, az államvédelmi hatóság és a honvédség küldöttsége.

Ebéd után 3 órakor megkezdődik a

MINSz júniusi ünnepsége. A Víztorony mellett ünnepséget rendeznek. Majd a Nagyerdőn ez a sportoló vidám ünnepély lesz. Tíz kultúrverseny lesz az utókor tréning játéka. A SZIT-esek színműveit fogja színessé tenni az ünnepséget. Mindenki meglátogatja a motorozást ezen a sportünnepségen. A sportmunkások számára szívesen, vívás, boxolás, talajtorna, kézilabda, cellozó modellezés, számok követése, nek egymastól. Mindenütt ott lesz egy-egy elspertó aki be mutatja és megmutatja az érdeklődőknek a különböző sportágaknak a fogadtatás. A kis utókor babszínház mutatnak be. A nagyerdő stadionban lezajlik sportünnepségeknél 7 órakor lesz vége.

Az ünnepség, a kultúrverseny este 8 órakor veszi kezdetét. A Magyar és a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség himnusza után Zsirus Lajos SZIT megyei titkár mond megnyitót. Fel szólal a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség végrehajtó bizottságának egy tagja is. Majd megkezdődnek a külföldi küldöttek, Mozgalmi és népdal-énekekkel ad a Kollegiumi Körös. Néprajzot mutat be a Földes-kollegium és a balmazújvárosi EPOSZ-ifjúság. A SZIT debreceni szervezetének kultúrversenyt vizsgálókat mutat be. Beszélgetnek az utókor munkások harcos mulajából. Közben énekelnek a Komzomol-indulat. Szavaltat, majd Balázs Abner MINSz bizottsági tag beszédeket követik. Az Internacionáléval fejeződik be az eseményekben bővelkedő ifjúsági nap.

A kozmikus sugárzásról és a záporozó elektrónok titkairól beszélt Jánossy Lajos professzor

Néhány nappal ezelőtt nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott Debrecenben Jánossy Lajos, a dublini egyetem professzora, a kozmikus sugárzás világhírű kutatója. A kiváló tudós most 37 éves. Nyolcéves korában került el Magyarországról, de anyanyelvét nem felejtette el. Tudományos felfedezésének lényegéről, a kozmikus sugárzás és a világtűrőből érkező atomromboló protonok titkairól Jánossy professzor a következőket mondotta:

— A tudósok először 1914-ben tapasztalták, hogy földünkre a világegyetemből állandóan érkeznek bizonyos sugarak, amelyeket kozmikus sugárzásnak nevezünk. Ennek a sugárzásnak az intenzitása növekszik a levegőrétegben, amit egy felszálló és megfűtött műszerekkel felszerelt léggömbbel mutathatunk ki. Ebből azt lehetett következtetni, hogy a láthatatlan sugárzás a világtűrőből jön. A sugárzásnak igen nagy az áthatoló képessége, nemcsak a levegőn keresztül hatol át, hanem egy méter vastagságú ólmon is át.

— A kozmikus sugárzás tulajdonképpen azt jelenti, hogy protonok és elektrónok majdnem fénygyorsasággal átrohannak a világtűrőn és lejönnek a földre. Ha ilyen óriási gyorsasággal a világtűrőből jövő proton a földön egy atommal összeütközik: atomrombolást idéz elő. Ilyen rombolásból nagyon sokat tanulhatunk az atom felépítéséről. A kozmikus sugárzás által előidézett atomrombolás azonban csak nagyon kicsiny energiát szabadít fel és semmi gyakorlati jelentősége sincs.

— Tudjuk, hogy az atommagban rejtettlen levő részecskék, nevezetesen mezonok találhatóak,

amelyek egy ilyen atomrombolás során kiszabadulnak, de azután egy századrész milliomod másodperc múlva omaguktól felbomlanak. Ez az éle tartamuk már elég hosszú idő ahhoz, hogy könnyelmesen megfigyelhessük a részecskék tulajdonságait. A vizsgálat nagy gyakorlati jelentőséggel jár, minthogy ezek a részecskék az anyag összetartó elemei. (Nékiük nem létezne anyag a hidrogénen kívül.)

— Másik érdekes tünemény — folytatja fejtegetéseit Jánossy professzor — hogy a kozmikus sugárzás intenzitása a felette levő levegőréteg vastagságától és nyomásától függ. Figyelve óránként az intenzitását és ennek kis változásait, ezekből következtetni lehet az atmoszféra állapotára. Eljön az idő, amikor a meteorológusok nemcsak a barométert figyelik, hanem a kozmikus sugárzást is épp úgy tekintikbe veszik időjárásjelzőként.

— A világtűrőből nemcsak protonok, hanem elektrónok is jönnek, amelyek az atomokkal kölcsönhatásba lépve bonyolult folyamatokat idéznek elő. Van olyan elektrón is, amelynek energiáját csak 10.000.000.000.000 voltos generátor tudná előállítani. Összehasonlítással: egy szokásos generátor feszültsége például nem több néhány millió voltnál. Ha egy ilyen részecske a légkörre esik „szaporodni” kezd, egyre több elektront hoz létre s ha eljut a földre, akkor előfordul, hogy egyetlen ilyen részecskének sokmillió „leszármazottja” van, amely mind egyszerűen érkezik le egy ezredmásodperc alatt. A sokmillió részecskét együtt záporoknak nevezzük. A dublini kutatóin ézetben munkatársaimmal együtt vizsgáljuk mostanában ezeket a záporokat.

— 1914-ben, a kutatás kezdésekor a tudósok kétkeltek a kozmikus sugárzás létezésében. Tíz év kellett ahhoz, hogy elhiggyék és most már ez a fizikai kutatás egyik központi problémája. Nagyon sok híres fizikus kizárólag, vagy részben a kozmikus sugárzással foglalkozik elméleti és gyakorlati téren egyaránt — fejezi be nyilatkozatát Jánossy professzor.

Jánossy Lajos professzor egész könyvére való művet írt már felfedezéseiről és kutatásairól. Legutolsó könyve 1948-ban jelent meg és több mint 499 oldalon keresztül összefoglalja a kozmikus sugárzás sugárzás tudományát. A kozmikus sugárzásról ez az egyik legjavított munka, amely első sorban a kutatókhoz és tudósokhoz szól. A világhírű fiatal tudós, kutatásaiért időközben annyira előrehaladt, hogy az egy évvel ezelőtt írt könyvének számos részlete is elavult már és a közeli hetekben hagyja el a sajtót a mű második kiadása, amely az újabb eredményekről számol be Jánossy professzor egyébként néhány nap múlva visszatér Dublinba, de még ez év folyamán ismét ellátogat hazánkba.

H I R E K

— Várható időjárás. Mérsékelt, időnként élénkebb nyugati, északnyugati szél, változó felhőzet, sokfelé záporozás, zivatar. A hőmérséklet inkább csak keleten kissé süllyed.

— Gyógyeset győgyesertárak: „Arany Egyszervű” Kossuth u. 8. „Rákóczi Ferenc” Miklós u. 55. „Árpád Fejedelm” Jácsoi u. 14.

— Református istentisztelet pünkösdi első napján. Nagytéplomban 8 órakor dr Dezső László, 10 órakor dr Ferenczy K. ág. Barabás M., délután 6 órakor dr Ferenczy K., Kistéplomban 9 órakor Uray S., 11 órakor dr Maknai S., ág. Uray S., délután 4 órakor Birinyi János, Kossuth-u. 10 órakor pr. Baia Mihály, ág. Birinyi J., 4 órakor Birinyi J. Károly G. tér pr. Berényi J., ág. Zergé G., délután 6 órakor Szendrey S., Ispótlány 10 órakor pr. dr Farkas Pál, ág. Kállay K., Árpád-tér 9 órakor pr. dr Hegyaljai Károly G., ág. Bagdi D., 3 órakor Kúrthy K., Homokkert 10 órakor pr. Kovács J., ág. Kálmán J., délután Kovács J., Szabadságtelep pr. Simon B., ág. Sipos K., 6 órakor dr Simon B., Csapóker 10 órakor pr. dr Dancsházy S., ág. Harsányi D., 6 órakor dr Balogh J. Egyetemi templom pr. Kovács J., ág. Erdős K., Kórház és Klinikák: pr. és ág. Konez Z., Kerekestelep 10 órakor Madarász J., ág. dr Varga Zs., 3 órakor Madarász J., Szechenyi-kert 9 órakor dr Kálmár L., Fogház Kántor J. Augustus szanatórium fél 4 órakor pr. és ág. Konez Z. Nyulási isk. 10 órakor pr. és ág. Szendrey S. Tégláskert 10 órakor pr. és ág. Zsirus J., Szoboszlai-út 4 órakor Zsirus J., Rakosi-telep 9 órakor Pál A., Szegegyház 8 órakor úrv. oszt. Kálmán L., Wolaffka-telep 3 órakor úrv. oszt. Kálmán L., Kishégyesi úti szűztemplom fél 11 órakor Pál A., Határút 11 órakor dr Kálmár L., Sziklagati isk. délután 5 órakor úrv. oszt. Kálmán L., Hosszúpályai-út isk. 10 órakor istentisztelet és úrv. osztás dr Erdei M., Nagycsere 9 órakor pr. és ág. Halap 3 órakor dr Kuzsics D., Lukaháza 9 órakor, Hármoshegyen 11 órakor pr. és ág. Molnár Gy., Nagymacs 9 órakor, Öndöd I. Kádárdülő fél 12 órakor dr Rápolthy A., Perc dűlő pr., konf. és ág. Pál A., Hegyes 9 órakor konfirmációs. úrv. osztás Sipos L., Nagyhegyes délután 2 órakor Sipos L., Cucca délután 4 órakor Sipos L., Fancsika 9 órakor, Bánk fél 12 órakor, Diószegi út 3 órakor pr. és ág. Erdei K., Uilétai út isk. 5 órakor úrv. oszt. Kuzsics D., Pallag 9 órakor pr. és ág. Murányi J. Szabadságtelep délután 4 órakor ifj. evang. dr Simon B., délelőtt fél 9 órakor dr Simon B.

— Szabadságtelepi református templomban Pünkösdi első napján délelőtt fél 9 órakor is lesz istentisztelet főként azok részére, akik az Úr asztalához nem kívánnak járulni.

— Református istentisztelet pünkösdi másodnapján. Nagytéplomban 8 órakor Barabás M., 10

DEBRECZEN 5. OLDAL 1949 VI. 4.

órákor Szenes L., Kistéplomban 9 órákor dr Dezső L., 11 órákor Nagy J. 5 órákor evangélicizáció. Kossuth-utca 10 órákor Birinyi J., 4 órákor Balogh J., Károlyi G. tér 9 órákor Zergé G., 6 órákor evangélicizáció, Ispótlány 10 órákor Zsirus J., Árpád-tér Kúrthy K. 3 órákor Kúrthy K., Homokkert 10 órákor Kovács J., 6 órákor Kovács J., Szabadságtelep 10 órákor Szilágyi L., 6 órákor dr Simon B., Csapóker 10 órákor Szabó B., 6 órákor dr Dancsházy S., Kerekestelep 10 órákor dr Varga Zs., 3 órákor Madarász J., Egyetemi templom 11 órákor Kovács J., Kórház és Klinikák Konez Z., Szechenyi-kert 9 órákor dr Kálmár L., Nyulási isk. Murányi J., Tégláskert 10 órákor dr. Farkas P., Rakosi-telep 9 órákor Pál A., Menhely 11 órákor Szendrey S., Bellegető 11 órákor dr Kálmár L., Hosszúpályai-út iskola istentisztelet, úrv. osztás dr Erdei M., Pipóhegy 9 órákor, Alóhegy 11 órákor pr. és ág. Molnár Gy., Öndöd II. Vedresdűlő 9 órákor, Kunpálhalma 11 órákor dr Rápolthy A., Horlobágy úrv. osztás 9 órákor, Kögélyesség 12 órákor Sipos L., Elep délután 4 órákor Sipos L., Mézeshegy 10 órákor pr. és úrv. oszt. Erdei K., Hosszúpályai pr. és úrv. oszt. Madarász J., Pallag 9 órákor Szendrey S., Pac 10 órákor úrvacsoraosztás Kálmán I.

— Szentmisék és ajátosságok sorrendje Pünkösdi ünnepén a Szent Anna-templomban. Pünkösdi vasárnapján: Egész nap szentmisék délelőtt 7 órakor szentmisék: negyed 7, 7, 8, 9, fél 12 és fél 1 órákor. Tíz órákor az ünnepi nagy misét papi segédlettel Molnár János prépost-plébános celebrálja. Mise közben a szentbeszédet dr Pálmai József helynöki titkár mondja, Misa alatt a templomi énekkar Halmos Szent Benedek miséjét adja elő, vezényel dr Ludmily Konrad. Délután 6 órákor Misa, utána szentmisék. — Ezenkívül Homokkertben, Tócskerten, Kerekestelepen, Szikagáton, Fogházban és Mikepércsen lesznek szentmisék. — Pünkösdi hétfőjén: Kismisék: negyed 7, 7, 8, 9, fél 12 és fél 1 órákor. Tíz órákor a nagymisét dr Kompassz Árpád c. kanonok mondja. Misa közben szentbeszédet dr Faragó László hittanár tartja. Délután 6 órákor Misa. Ezenkívül Homokkertben, Tócskerten, Kerekestelepen, Elepen, Fogházban lesznek szentmisék.

— A Szent István Ferences plébánia Pünkösdi este a 7 órai szentmise végzetével Szent Antal tiszteletére 9 napi ajátosságot kezd szentbeszédrel június 5-től június 13-ig kilenced van Szent Antal tiszteletére: minden este 7 órakor a Vámospercsi-úti Ferences templomban:

— Istentisztelet az evangélikus templomban (Miklós-u. 3.). Vasárnap, Pünkösdi első napján reggel 9 órákor ifjúsági bibliaóra, délelőtt 10 órákor konfirmációs ünnepély a templomban, utána 11 órákor úrvacsoraosztás, délután 3 órákor a vagányvári állami iskolában, este 6 órákor a templomban lesz istentisztelet. Délelőtt 10 órákor Haidúszoboszlón, délután 5 órákor Püspökladányban szórvány istentisztelet lesz. Pünkösdi másodnapján délelőtt 10 órákor istentisztelet a templomban, utána úrvacsoraosztás, 11 órákor egyházközségi közgyűlés a tanácsteremben, délután 6 órákor bibliai közönségi összejövetel a tanácsteremben. Délelőtt 10 órákor Berettyóújfaluban, délután 4 órákor Bihar-keresztesen lesz szórványistentisztelet.

— Baptista gyülekezet (Szapanos-utca 23. sz.) istentisztelet vasárnap, ünnep első napján délelőtt 9 órákor imaórákat, 10 órákor istentisztelet, 11 órákor gyermekistentisztelet, délután 5 órákor istentisztelet, utána az ifjúság vallásos estélye. Hétfőn, ünnep másodnapján délelőtt 10 órákor istentisztelet, 5 órákor istentisztelet, Szerdén délután 7 órákor bibliaóra. Pénteken délután 7 órákor imaórákat.

A vármegyei népi bizottság tegnapi ülésén foglalkozott a tavaszi vetésével. Megállapították hogy a vármegye egész területén befejeződött a tavaszi vetési ütemterv. Dolgozó parasztok megértve a népi demokratikus kormányzat célkitűzéseit, maradéktalanul teljesítette kötelességét. A vármegyei népi bizottság a továbbiakban a cseplőgépek bevonásával foglalkozik.

Száz évvel ezelőtt 1849 június 3-án

lépett véd- és daczövetségre a szabadságharc magyar kormánya Velence miniszterével. Az Anconában aláírt szerződés lényege, hogy az osztrák császári csapatok ellen harcoló kormányok egyike sem köti békét a másik hozzájárulása nélkül. A megállapodás szerint a velencei köztársaság kötelességén és irányításával alakul meg a magyar légio az Olaszországban működő katonák közül. Ezt az egyezményt már nem hajthatták végre, egyrészt a szabadságharc bukása miatt, másrészt azért, mert Velence is osztrák alatt állott ezekben a napokban.

RÁDIÓMŰSOR. Szombat. Kossuth. rádió, 7.30: Olasz és spanyol dalok, 7.45: Az Élet és Tudomány műsora, 8: Könnyű dalok, 11.30: Hangversenyek, 12.15: Szabó Maria énekel, 13: Asztali muzika, 14.15: Mí van egy mondat mögött? 14.30: Zenei katedra kóp 15. Magyar Enciklopédia 15.30: Tibor Zoltán énekel, 16: Úrravájd nélkül 16.20: Gyermekrádió, 17.10: Szovjet napok — szovjet emberek, 17.30: Táncczene, 18.15: Vidám zenés bétéve, 20.50: Rádió a dolgozóknak, 23: Hangversenyek — Pótfőrádió, 7: Reggeli zene 7.20: Egy dolgozó no napója, 7.30: Reggeli zene, 8.10: Az opera barátainak, 9: Könyvtár, 9.35: Görög és macedon gyermekműsora, 9.50: A Vöröskereszt közreműködésével, 10.15: Eifer Vera zongorázik, Nagy József énekel, 10.50: Rádiókola, 14.30. Dalok és hangversenyek, 15: Szív küldi szívek szíveken, 16: Andrej Alexandrovics Popov bála, 16: együttes játszik, 16.30: Hangos Újság, 17: Követés a Pesti Színházban: „Ellenségek”, 19.35: Vita arról, amit hallottunk, 20: Falurádió, 20.20: Operatrételemek, 21.40: Könyvszemle, 22.05: Magyar noták.

A Központi Szabadiskola estétikai előadásának keretében ma este 7 órakor dr Balogh László szabadművelődési titkár „A film és képművészet viszonyáról” beszél. Hozzászólnak: Tamás Levin festőművész, Tóth Ervin dr a Szabadiskola vezetője, Az előadás helye: Kollegium II. em. nagy rajzterem.

*** PÜNKÖSDKOR mindenki megfiamodhatik, lebarmlhat s megszépíthet fájdlomas napozás helyett FOLDES biológiai strandolajával, Bajcsy-Zsilinszky u. 1.**

— A kitalított tolo szelvényeidet legkésőbb pénteken küldd el, hogy szombaton a lottoigazgatóság tolo osztályához beérkezzenek.

— Gyapjúátvételi június hetedikén Debreceni Földművelésügyi miniszter Szent Istvánra, hízalásra szerződött gazdák előlegüket ugyanott vegyék fel.

— Csere-gyermek nyaraltatási akció. A debreceni ref. egyház elegendő érdeklődés esetén csere-gyermekakciót szervez alföldi és hegyes vidéken lakó családok gyermekei számára. Alik akár fogadnának, akár elküldenék gyermeküket egy hónapi nyaralásra, június 10-ig iratkozzanak fel Kálmán tér 17. keresztútletben délelőtt 9—12 között. Ugyanott bővebb felvilágosítás nyerhető.

— Az MNDSz ma, szombaton este 8 órai kezdettel a Magánalkalmazottak Szakszervezete helyiségében műsoros táncestet rendez. A bevétel az úttörők táborozására fordítják.

— Az MNDSz pünkösdi másodnapján a Nagyerdőn majális rendezésükkel egybekötve. — Délután 5 órakor kultúrversenyt is bemutatnak.

Gyászrovat

Szentpéteri Sára
városi tisztviselő
21 éves korában elhunyt. Temetése szombaton négy órákor lesz a díszavatolozóteremben. Gyászolják: szülei, Szentpéteri Gábor feleségével Tóth Mariával, egyetlen testvére Miklós, nagymamája nagynéni, nagybátyja, a kiterjedt rokonsága és barátai, Gyászlap helyét is. Lakás: István út 30. Községi Temető.

KÖSZÖNETNYILVANITÁS

Felajánlottam feleségem, édesanyám, nagymamám, testvéreim és rokonaim, Gelléry Gézának temetés alkalmával megnyilvánult jószívűségét, részvételét, ravatalára küldött koszorúkat és virágokat, valamint a temetésen való megjelenésüket, rokonságunk, barátainknak és jóismerőseinknek akik nagy bánatunkban velünk együtt éreztek, hálás köszönetet mondunk.

A Gelléry család.

